

POTPISAN NOVI KOLEKTIVNI UGOVOR U GRADITELJSTVU

Treći put od početka pandemije podižu se plaće građevinskim radnicima

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Treći put od početka pandemije i ratnih operacija u Ukrajini te rasta cijena građevnog materijala građevinari podižu plaće i druga materijalna prava radnika u cilju podizanja konkurentnosti i održivog razvoja domaćeg građevinskog sektora te privlačenja i zadržavanja radnika

Pregovarački timovi Sindikata graditeljstva Hrvatske na čelu s Jasenkom Vukšić, i HUP-ove Udruge poslodavaca graditeljstva, predvođenog predsjednikom Mirkom Habijanecom, uspješno su zaključili kolektivne pregovore u Križevcima te 20. srpnja 2023. potpisali Kolektivni ugovor o izmjenama i dopunama Kolektivnog ugovora za graditeljstvo – šeste izmjene i dopune. Važeći Kolektivni ugovor za graditeljstvo sklopljen je 2015., a prethodne izmjene i dopune (četvrti i peti) sklopljene su 2022. Snažnu podršku poslodavcima i radnicima u graditeljstvu iskazali su Tonči Glavinić, ravnatelj Uprave za provedbu obnove od potresa, u ime Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i Dražen Opalić, ravnatelj Uprave za rad i zaštitu na radu, u ime Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Soci-

jalni partneri u građevinskom sektoru, HUP-Udruga poslodavaca graditeljstva i Sindikat graditeljstva Hrvatske, uspješno sektorski socijalni dijalog vode gotovo tri desetljeća i od 1996. kontinuirano na granskoj razini pregovaraju i sklapaju granske kolektivne ugovore. Primjenu Kolektivnog ugovora za graditeljstvo i njegovih izmjena i dopuna radi ostvarenja interesa poslodavaca i radnika ministar nadležan za rad od 2001. redovito proširuje na čitav sektor građevinarstva, što socijalni partneri očekuju i za njegove šeste izmjene i dopune.

U odnosu na postojeći Kolektivni ugovor šestim izmjenama i dopunama Kolektivnog ugovora za graditeljstvo ugovorena su povećanja bruto osnovne plaće, koje, ovisno o grupi poslova, od 1. rujna 2023. za prvih deset grupa poslova rastu između 5 i 15 posto. Dodatno se od 1.

ožujka 2024. na osnovnu plaću svake grupe poslova, važeću od 1. rujna 2023., dodaje iznos od 40 eura. Plaće 11. grupe (direktori) nisu mijenjane. U usporedbi s važećom tarifom ukupno ugovoreni rast osnovnih plaća u 2023. i 2024. kreće se od sedam do 21 posto, pri čemu su veći postoci povećanja ugovoreni za građevinske radnike od I. do IV. grupe. Osim toga dodatak za rad nedjeljom povećan je na 50 posto u skladu sa Zakonom o radu te su uvedene promjene vezane uz korištenje godišnjeg odmora. Naime, za svake tri godine radnoga staža radnici će dobiti po jedan dan. Dogovoreni su iznosi prigodnih nagrada, regres u vrijednosti 300 eura i božićnica u iznosu 100 eura. Također su povećani minimalni iznosi naknada za dnevnicu za rad na terenu, odvojeni život, troškove putovanja na posao i s posla – za korištenje osobnog vozila, prehranu, nagrade učenicima na praksi, solidarne potpore za dugotrajno bolovanje i otpremnina za umirovljenje.

Osim novčanih povećanja ugovoreni su ovlast Sindikata graditeljstva Hrvatske za praćenje primjene Kolektivnog ugovora za graditeljstvo i pravo na traženje podataka vezanih uz osnovne plaće od svih

Mirko Habijanec i Jasenka Vukšić tijekom potpisivanja Kolektivnog ugovora za graditeljstvo

Od 1. rujna 2023. podižu se plaće građevinskim radnicima, treći puta od pandemije koronavirusa

Najveći izazov u hrvatskom graditeljstvu je nedostatak kvalificirane radne snage

poslodavaca na koje se primjenjuje Kolektivni ugovor za graditeljstvo te pravo radnika na pisano informiranje o sklapanju Kolektivnog ugovora u skladu sa zakonom. Primjena Kolektivnog ugovora za graditeljstvo obavezna je i za agencijske radnike kad su ustupljeni poslodavcima u građevinarstvu.

Jasenska Vukšić, predsjednica Sindikata graditeljstva Hrvatske, tom je prigodom istaknula da u okolnostima nedostatka radnika, posebno domaćih radnika u građevinskome sektoru, predstavnici Sindikata kao predstavnici radnika imaju malo bolju poziciju u pregovorima te se intenzivnije pregovara i u pogledu vremena i u pogledu opsega i visine prava. Kao i uvijek, uspješni pregovori znače postizanje kompromisnih rješenja. Posebno je istaknula to da su HUP-Udruga poslodavaca u graditeljstvu i Sindikat graditeljstva Hrvatske odgovorni socijalni partneri koji su ponovno postigli konsenzus o najvažnijim pitanjima, a to je povećanje cijena rada, odnosno bruto plaća, kao i nekih materijalnih i drugih prava važnih za radnike u sektoru. Pomaknuli su zajednička stajališta vezana uz poziciju i ulogu sindikata u praćenju primjene Kolektivnog ugovora za graditeljstvo, što je dobra osnova za daljnje pregovore s Vladom Republike Hrvatske o učinkovitijemu inspekcijskom nadzoru, ali i o dodjeli javnih ovlasti sindikatu u području praćenja primjene Kolektivnog ugovora.

Mirko Habijanec, predsjednik Udruge poslodavaca graditeljstva, rekao je kako se izmjenama i dopunama Kolektivnog ugovora ponovno potvrđuje izvrstan dijalog s predstavnicima radnika, a sve u cilju osiguranja što konkurentnijih radnih uvjeta, a time i potencijalnog povratka domaćih radnika iz inozemstva. Ključno je nastaviti u tome smjeru, no neophodna je aktivnija uloga institucija kroz osiguranje primjene Kolektivnog ugovora za graditeljstvo u čitavome sektoru u cilju sprječavanja nelojalne konkurencije i rada na crno, ali i usklađivanja neophodnih uvjeta i cijena u procesima javnih nabava. Pri tome veliku važnost ima učinkovita kontrola primjene Kolektivnog ugovora koju treba provoditi Državni inspektorat. Kolektivnim ugovorom otvorena je mogućnost za davanje ovlasti sindikatu da prati primjenu Kolektivnog ugovora u cilju da Potvrda sindikata o poštivanju isplate plaća po kolektivnom ugovoru bude dokaz da nema razloga za isključivanje ponuditelja u postupcima javne nabave. Uz kontinuirano povećanje plaća građevinski sektor je u proteklim godinama bio prisiljen amortizirati znatan dio povećanja troškova građevnog materijala i proizvoda, što je građevinare financijski iscrpilo i ugrozilo u odnosu na nelojalnu konkurenciju iz drugih zemalja koja agresivno nadire na hrvatsko građevinsko tržište. Zbog toga se građevinari moraju izboriti za to da se u dokumentacijama o naba-

vi propisuje primjena Posebnih uzanci o građenju, kojima se uređuju i jedinična i ukupna cijena te rizik izvođača u slučaju povećanja troškova građenja od dva odnosno tri posto. Vrlo je važna i reforma strukovnog školstva i njegovo povezivanje s gospodarstvom, pri čemu je neophodno kurikulume osuvremeniti u skladu s potrebama graditeljstva. Neophodno je budućim izmjenama Zakona o javnoj nabavi propisati da kriterij isplate plaća ugovorenih Kolektivnim ugovorom za graditeljstvo bude obvezni kriterij za ocjenu sposobnosti ponuditelja. Habijanec je poručio da se traženim regulatornim promjenama želi nastaviti proces stvaranja sigurnijih i stabilnijih uvjeta poslovanja i zapošljavanja.

Socijalni partneri kontinuirano se zalažu za održiv razvoj domaćega građevinskog sektora. Upozoravaju na to da je neophodno ujednačiti uvjete privređivanja te suzbiti nelojalnu konkurenciju i rad na crno žurnim proširenjem primjene šestih izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora na sve poslodavce i radnike u građevinskome sektoru te provoditi učinkovit institucionalni nadzor nad isplatom ugovorenih plaća propisanom Zakonom o minimalnoj plaći za sve poslodavce, domaće i strane. Dodatno, zajednički apeliraju na izvršnu i zakonodavnu vlast da rade na rješavanju aktualnih problema u sektoru, prioritarno na priznavanju i isplati razlika u cijeni građevinskih radova nastalih na projektima javne nabave u ime rasta cijena građevnog materijala, rasta troška rada te ostalih troškova u posljednje tri godine. Istaknuli su da je neophodno u Zakon o javnoj nabavi uvesti kriterij isplate plaća ugovorenih Kolektivnim ugovorom za graditeljstvo kao obvezni kriterij za ocjenu sposobnosti ponuditelja u postupcima javne nabave te osigurati uvjete za daljnje poboljšanje materijalnog položaja zaposlenih i motiviranje radnika, posebno mladih, za odabir građevinskih zanimanja i ostanak u hrvatskome građevinskom sektoru.

Izvor:

- <https://www.hup.hr/>
- <https://www.sgh.hr/>
- Fotografije: HUP, Freepik